

фільми та інтерактивні завдання. Для засвоєння практичних навичок з невідкладної допомоги сформовані «Комплекти невідкладної допомоги» з наборами медикаментів, муляжів, засобів та обладнання, необхідних в конкретній невідкладній ситуації – при захворюваннях серцево-судинної системи, дихальної системи, та інші, та проводимо професійний тренінг з відпрацювання обсягу і послідовності дій при наданні невідкладної допомоги.

Використання цієї технології з елементами професійного тренінгу сприяє глибокому засвоєнню матеріалу, формуванню стійких професійних практичних навичок, клінічного мислення. Вагомий внесок в навчання привносить використання інтернет-технологій

Висновки. Процес практичної підготовки та формування клінічного мислення майбутніх фахівців є найважливішим в освіті лікаря, зокрема стоматолога, а остаточний результат навчання залежить від ступеня засвоєння базисних предметів, послідовного використання теоретичних та практичних аспектів аудиторної підготовки та системи програмованої контрольованої самостійної роботи студентів, з акцентом на практичну діяльність студента у майбутньому.

Література.

1. Кайдашев І.П. Болонський процес і новітні технології моніторингу та контролю якості навчання внутрішнім

хворобам на стоматологічних факультетах / І. П. Кайдашев, М.С. Расин, О.А. Борзих [та інші] // Вища освіта України у контексті інтеграції до Європейського простору II (20) том: Мат. навчально-методичної конф. - Київ, 2010. - С.459-464.

2. Кайдашев І.П. Основи геронтології. Частина перша та друга. Навчальний посібник / І.П. Кайдашев, О.А. Борзих. - Полтава, 2011. - 331 с.

3. Основи геронтології та геріатрії. Програма навчальної дисципліни для студентів стоматологічних факультетів вищих медичних навчальних закладів III-IV рівнів акредитації.-Київ, 2011.-25с.

4. Тимофеев А.А. Кредитно-модульная система организации учебного процесса в высших учебных заведениях / А.А. Тимофеев // Современная стоматология .-№4.-2009.-С.142-144.

5. Вацеба М. О. Ефективні складові якісної оцінки клінічного мислення студентів у процесі вивчення внутрішньої медицини / М.О. Вацеба // Медична освіта. – 2016. - № 4. – С. 34-36

6. Семидоцкая Ж. Д. Клиническое мышление и XXI век / Ж. Д. Семидоцкая, И. А. Чернякова, И. С. Кармазина // Східноєвропейський журнал внутрішньої та сімейної медицини. – 2016. – № 1.– С. 100–103.

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ РОЗВИТКУ ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ ТА ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ

Л. А. Ботвінікова, Л. І. Конопкіна

ДЗ «Дніпропетровська медична академія МОЗ України»

Вступ. Час навчання у вищому навчальному закладі є періодом підготовки до майбутньої професійної діяльності, який полягає не лише у засвоєнні теоретичних схем та набутті практичних вмінь і навичок (хоча вони часто стають пріоритетними для майбутніх фахівців). Якісна медична освіта є одним з основних ресурсів розвитку суспільства, підготовкою соціально свідомої, мотивованої, всебічно розвиненої, творчої особистості, яка здатна до самовираження у цій галузі діяльності. Виходячи з останнього, актуальність даної проблеми визначається необхідністю обґрунтувати педагогічні умови розвитку емоційного інтелекту майбутніх лікарів під час фахової підготовки [3].

Завдяки емоційному компоненту знання та вміння набувають особистого сенсу та стають системою цінностей для студента-медика або лікаря-інтерна, а отже професійне становлення відбувається більш ефективно. Як вказує більшість науковців – не лише педагогів, а й клініцистів – саме емоційний чинник, поряд з досвідом та навичками, визначає становлення й функціонування лікаря-фахівця [2]. У когнітивній сфері рівень емоційного інтелекту впливає на ступінь узгодженості уявлень про себе і про інших: особи з високим рівнем розвитку емоційного інтелекту характеризуються більш конгруентною системою уявлень, ніж особи з середнім і низьким рівнем емоційного інтелекту [1]. Таким чином, у сфері емоційного самопочуття емоційний інтелект виконує регулятивну роль.

Проблема готовності майбутніх лікарів до професійної діяльності ставить питання, чи достатній сьогодні рівень усвідомлення учасниками навчального процесу особливої важливості та необхідності емоційного інтелекту як невід'ємної складової особистості професіонала в галузі медицини.

Основна частина. Процес розвитку емоційного інтелекту має свої особливості у кожному віковий період життя. Основні структурні елементи емоційного інтелекту починають розвиватися у молодшому шкільному віці. Особливої важливості розвиток емоційного інтелекту починає набувати у студентському віці, оскільки саме в цей період відбувається активне емоційне ставлення особистості до себе та до інших, викликане навчальною діяльністю, відбувається процес удосконалення самосвідомості, здатність до рефлексії і децентралізації. Тому одним з аспектів підготовки студентів та інтернів виступає процес формування емоційного інтелекту як сукупності здатностей, знань, умінь і навичок, що дозволяє людині управляти власними емоціями й, аналізуючи ситуацію спілкування, створювати сприятливу емоційну атмосферу в процесі комунікації.

Особливості впливу емоційного інтелекту на підготовку до професійної лікарської діяльності найвиразніше виявляються у когнітивній (уявлення про себе та про інших), емоційній (емоційне самопочуття), поведінковій (комунікативна поведінка) у сферах середовища майбутніх лікарів.

Опираючись на досвід нашої роботи, слід зазначити, що розвиток емоційного інтелекту студентів-медиків та лікарів-інтернів у процесі навчання включає в себе ряд таких педагогічних умов: 1) створення відповідного соціально-педагогічного середовища, яке б ефективно впливало на формування професійно-значущих компонентів емоційного інтелекту студентів; 2) збільшення обсягу знань про емоційний інтелект та його ролі у майбутній професійній діяльності; 3) формування умінь студентів

проявляти і розпізнавати емоційний стан колег та хворих; 4) установка викладача на регулювання та вплив емоційного стану та емоційних реакцій; 5) здатність до співчуття і співпереживання. Ефективність впровадження педагогічних умов розвитку емоційного інтелекту майбутніх лікарів у процесі навчання суттєво залежить від організаційних форм навчальної роботи, які дозволяють розвивати професійнозначущі компоненти емоційного інтелекту.

Методами розвитку емоційного інтелекту студентів-медиків у вищому навчальному медичному закладі (ВНМЗ) мають бути: бесіда, схвалення, розбір проблемних ситуацій, роз'яснення, аналіз та оцінка поведінки фахівців у різних клінічних ситуаціях (сумісному огляді хворого, консиліумі, круглому столі-дискусії, презентації історії хворого, навіть при проведенні оперативного втручання).

Висновки.

ВНМЗ у умовах підготовки майбутніх фахівців-медиків має не лише надати відповідні професійної знання та вміння, але й максимально розкрити внутрішні ресурси студентів.

Емоційна готовність майбутнього лікаря забезпечує ефективну регуляцію активності у професійній діяльності та формується шляхом розвитку емоційного інтелекту. Високий емоційний інтелект допоможе збалансувати майбут-

ньому лікарю емоції і розум, відчувати внутрішню свободу та відповідальність за хворого, усвідомити власні потреби та мотиви поведінки, рівновагу, а також скорегувати привільну стратегію та обрати свою модель поведінки і стиль професійної діяльності.

3. Завдання ВМШ щодо розвитку емоційного інтелекту студентів та інтернів полягає у постійному впровадженні відповідних тренінгових занять, спецкурсів, а також професійної підготовки викладацького складу щодо розвитку даного феномену під час навчальної діяльності.

Література.

1. Гура О.І. Психолого-педагогічна компетентність викладача вищого навчального закладу: теоретико-методологічний аспект : Монографія / О.І. Гура. – Запоріжжя : ГУ «ЗДМУ», 2006. – 332 с.

2. Зарицька В.В. Необхідність розвитку емоційного інтелекту особистості в процесі її підготовки до професійної діяльності / В.В. Зарицька // Вісник Одеського національного університету. Серія: Психологія. – 2010. – Т. 15. – Вип. 16. – С. 13–24.

3. Новак О.О. Шляхи розвитку емоційного інтелекту педагогічних працівників / О.О. Новак // Постметодика. – 2010. – № 6 (97). – С. 41–48.

ПІДГОТОВКА СТУДЕНТІВ З ПРОБЛЕМ НАДАННЯ МЕДИКО-СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ ЗА ПРИНЦИПАМИ «ДРУЖНЬОГО ПІДХОДУ»

О. Р. Боярчук, Т. О. Воронцова, Н. М. Ярема, Я. В. Рогальська, С. М. Поворозник

ДВНЗ «Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського МОЗ України»

Пріоритетним завданням дитячого фонду ООН (ЮНІСЕФ) є охорона здоров'я молоді. Програми ЮНІСЕФ сприяють дотриманню прав відповідно до Конвенції про права дитини. Тому в останні роки розпочала свою діяльність служба, що надає комплексну медико-психологічну допомогу з проблем збереження здоров'я, обумовлених специфікою підліткового віку – «Клініки, дружні до молоді» (КДМ). Студент-медик відноситься до цільової групи КДМ і водночас може стати волонтером та лікарем КДМ. На базі кафедри дитячих хвороб з дитячою хірургією Тернопільського державного медичного університету імені І.Я. Горбачевського при вивченні педіатрії навчають студентів специфіці надання медико-соціальної допомоги підліткам; відпрацьовують навички оцінювання факторів ризику підліткового періоду; вивчають сучасні стандарти надання допомоги у різних клінічних ситуаціях; фактори, що впливають на репродуктивне здоров'я; питання пла-

нування сім'ї та наслідки абортів; особливості перебігу інфекцій, що передаються статевим шляхом в контексті збереження репродуктивного здоров'я. На практичних заняттях студенти отримують інформацію про медико-соціальні послуги, дружні до підлітків; принципи «дружнього підходу»; моделі, цілі і завдання КДМ.

Під час проведення практичних занять широко застосовуємо інтерактивні методики навчання: мозковий штурм, роботу в малих групах, розбір конкретних ситуацій та рольові ігри. Зменшуємо можливі ризики в поведінці молодих людей корекцією недостовірної інформації і розвінчуванням міфів.

Застосування інтерактивних методик створює сприятливу атмосферу співпраці зі студентами, допомагає їм творчо підходити до процесу навчання взагалі, сприяє розвитку у них умінь зіставляти альтернативні рішення, бачити нетипові способи вирішення навчальних проблем.

ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «БІОЛОГІЯ» У МЕДИЧНОМУ КОЛЕДЖІ

Р.Є. Булик, М.І. Кривчанська, Н.В. Черновська

ВДНЗ України «Буковинський державний медичний університет», м. Чернівці

Навчальна дисципліна «Біологія» в комплексі з іншими внутрішньоцикловими та міжцикловими предметами готує теоретичну та практичну базу для вивчення студентами клінічних дисциплін на медичному відділенні і формує ключові компетентності, яких потребує сучасне життя.

Основні завдання – засвоєння студентами знань про хімічну будову, властивості, структуру і функціонуван-

ня живих організмів на різних рівнях організації живого; взаємозв'язки між живими організмами і неживою природою; оволодіння методологією наукового пізнання; вміннями самостійного вивчення основних понять, законів, біологічних закономірностей; уміннями спостерігати, досліджувати і пояснювати явища природи; застосовувати теоретичні знання з метою професійного самовизначення